

Gut Sábész

גוט שבת 19. évfolyam 12. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 15:38 • כ"ג כסלו תשע"ז • 2016. 12. 23. • פרשת וישב • Szombat kimenetele: 16:49

Hanukai „leg...”-ek

Obama is hirdeti a hanukai csodát

Szombat este fogjuk meggyújtani az első hanukai lángokat, így a világ zsidó közösségei már nagy erőbedobással készülnek a fény ünnepére. Az AlefKids fergeteges Hanukaja fesztiváljának középpontjában a hanukai ételek és ehető dekorációk álltak.

Az ünnep nem teljes egy hanukai gyertyatartó nélkül – ebből egy különleges darab került kalapács alá Hollandiában. A hanukiát 1747-ben készítették Amszterdamban a Maduro család számára, és novemberben 441 ezer dollárért kelt el egy aukción. A menórát egy porcelánokból és ezüsből álló hagyaték részeként árverezték el. A darab értékét emelte, hogy korábbi tulajdonosa, George Maduro, a nácik ellen harcoló partizán volt, aki végül Dachauban lelte halálát.

A világ legmagasabb menórája minden valószínűség sze-

rint az 1997-ben felállított latruni hanukia volt a maga 18,29 méterével. A 17 tonnát nyomó gyertyatartó egy 600 négyzetméteres területen áll.

A hagyományoknak megfelelően a Fehér Házban is felállították a hanukiát. A januárban leköszönő amerikai elnök, Barack Obama már meg is megtartotta utolsó elnöki hanukáját. Az ünnepséget Obama a nemrég elhunyt Elie Wiesel emlékének szentelte, beszédében megemlékezett a Nobel-díjas íróról. Az eseményen részt vett a Wiesel család is. Az Obama család vendégeiként a zsidó közösségek vezetői és rabbijai mellett kongresszusi képviselők, a Legfelsőbb Bíróság tagjai és befolyásos demokrata politikusok is jelen voltak az ünnepségen, melyen az elnök tréfálkozva azt mondta: mivel a hanuka csodáját nyilvánosan kell hir-

detni, ezért hívták meg azt a sok riportert is. „Az utolsó hivatali hónapomban, szeretném megköszönni önöknek minden bátorságukat, meggyőződésüket és őszinteségüket” – mondta az elnök.

Erre az ünnepségre is, mint sok korábbi alkalommal, kikóserolták a Fehér Ház konyháját. A műveletet a Fehér Házban működő lubavicsi küldött, Avraham Shemtov rabbi irányította. „Az ünnep szellemének megfelelően a Fehér Ház konyhája nem fogyott ki az olajból. Ez egy Fehér Ház-i hagyomány, amit büszkén viszünk tovább” – kommentálta a kóser finomságokat az elnök.

Budapesten a Nyugati téren lehet csatlakozni a köztéri hanukai gyertyagyújtáshoz, amit az EMIH és a magyarországi Chábád mozgalom szervez immár tizennyolc éve.

A gulág rabjainak világa, zsidó sorsok

„A Gulág rabjainak világa, zsidó sorsok” című konferencia a Gulág-émlékév alkalmából kerül megrendezésre. Az esemény célja, hogy méltó módon megemlékezzen a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyokról és kényszermunkásokról, ezen belül is az elhurcolt és munkaszolgálatot is megjárt zsidókról. A konferencia neves szakértők előadásain keresztül kívánja bemutatni a történelmi eseményeket, új kutatási eredményekkel szolgálva a tudományos közélet és a társadalom szélesebb rétegei számára egyaránt.

Időpont:

2017. február 16., 16.00

Helyszín: Keren Or EMIH

Központ – 1052 Budapest,

Károlyi krt. 20.

További információ és jelentkezés: posta@zsido.com

Hanukai hangulatban a Bét Menáchem

Közeleg a gyertyagyújtás ideje, amit mindenki izgatottan vár. Óvodásaink már meg is kezdték az ünneplést. Vidám kis műsorral készültek, amit be is mutattak szüleiknek, vendégeiknek. Mindenkinek boldog Hanukát kívánunk!

Utolsó gyertyagyújtás az Obama-érában

Hetiszakasz

József, a szolga

Szakaszunkban – *Vájésev* (1Mózes 37-40.) – a fiatal József megutáltatja magát testvéreivel, akik halálhírét költik, és eladják őt vándor kalmároknak, akik Egyiptomba viszik, ahol házi-szolga lesz Potifár, a Fáraó egyik főembere házában. Közben Jehudá eltávolodik testvéreitől,

önállósítja magát, megnősül és három fia születik, akik közül kettő meghal. József közben Egyiptomban emelkedik a ranglétrán, Potifár házában vezetője lesz, majd annak felesége szemet vet rá és amikor nem sikerül elcsábítania – megvádolja és börtönbe juttatja.

Zsidó híradó

Támogatásokra és projektekre írt ki pályázatot a MAZSÖK

Megjelent a Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány két pályázati felhívása a 2017. évre.

Aszervezetek2017. évi működési támogatására kiírt pályázaton magyarországi zsidó szervezetek (egyesületek és alapítványok) vehetnek részt.

A működési költségekre felhasználható, vissza nem térítendő pénzbeli támogatás összege legfeljebb 6.000.000.- Ft, amihez 45.000.000.- Ft forrás áll rendelkezésre.

Az elbírálásnál figyelembe veszik többek között a szervezet által ellátott feladat fontosságát, a szervezet által végzett tevékenységen belül a szociális gondoskodás mértékét is.

A MAZSÖK 2017. évi projektpályázati felhívására négy témakörben várják a pályázatokat, az alábbiak szerint:

1. A vallási élet és zsinagógai életközösségek támogatása (pl.: Zsinagógai zsidó nevelés, oktatás, tóratekercek és más

zsidó vallási kegytárgyak felújításának, pótlásának támogatása, stb.)

2. A zsidóság szellemi és kulturális örökségének védelme és fejlesztése (pl.

a zsidó kultúra támogatása, terjesztése, örökségének kutatása, megóvása, zsidósággal kapcsolatos történeti, szociológiai, művészettörténeti kutatások; stb)

3. Zsidó közösségépítés, szociális és egészségügy támogatás (pl.: szervezett közéletképzés támogatása, sporttevékenység támogatása, stb.)

4. Zsidó iskolák, bölcsődék és óvodák eszközfejlesztésének támogatása, fejlesztő játékok, taneszközök, számítástechnikai eszközök, stb.)

Pályázni 2017. január 1-december 31. között megvalósuló projektekkel lehet. Egy pályázatra maximum 1 millió Ft támogatás adható, a pályázat során szétosztható összeg 45.000.000 Ft.

A pályázatok beadási határideje: 2017. január 19.

Részletes információ: <http://www.mazsok.hu/hu/palyazatok>

A „józsefi” mentalitás

Eheti szakaszunkban, a *Vájésev*-ben, József megpróbáltatásairól olvashatunk. Bátyjai kiközösítették, eladták rabszolgának, majd börtönben sínylődött árván, magányosan egy idegen országban. De József nem esett kétségbe. Képes volt pozitív maradni, felülemelkedni minden nehézségen és végül sikerrel venni az akadályokat.

Miként tudta József megőrizni hitét, az életbe vetett bizalmát? Miként tudunk Józsefhez hasonlóak lenni?

Többféle megközelítés létezik arra vonatkozólag, hogyan vegyük az életünkben eléünk kerülő akadályokat, nehézségeket. Játshatjuk az áldozat szerepét, a „szegény én” bőrébe bújva. Ez nem élet, csak egyre lejjebb taszít a saját nyomorunkban. Vagy fel is lehet kelni a kudarcból – persze ezt kimondani egyszerű, megvalósítani már annál nehezebb.

És létezik a „józsefi mentalitás”. József képes volt mindig a dolgokban rejlő pozitívumot észrevenni, s nem esett kétségbe, ha nehézséggel kellett szembenéznie. Mindig úgy tekintett a vele történő dolgokra, mint amelyek szükségszerűen részei az isteni tervnek, azaz végső soron a jóért történnek.

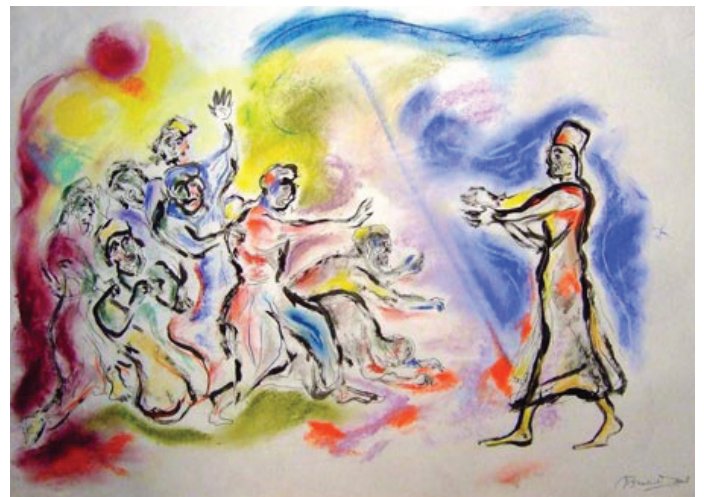
Ez a megközelítés a boldogságunk kulcsa. Ha mindig csak magunkkal vagyunk elfoglalva, könnyen beleragadhatunk egy olyan lápos talajba, ahol semmi mást nem látunk, csak a saját szenvedéseinket.

Ám, ha mindenre úgy tekintünk, mint az isteni terv részére, képesek leszünk mindenben meglátni a lehetőséget. És ekkor már tudjuk, hogy minél nagyobb a kihívás, annál több értéket rejt magában számunkra. Így ahelyett, hogy lesújtva éreznénk magunkat, mint akit agyonnyomnak a terhek, emelkedettséget élünk át.

Szilárdan hiszem, hogy megvan bennünk a képesség, hogy olyanná váljunk, mint József. Hogy a kihívásainkat lehetőségeknek lássuk, s hogy életünket kellő bölcsességgel és könyörülettel éljük.

Már annyi szenvedést és kint láttunk eddig is, és látunk most is. Ideje, hogy felkiáltssunk Istenhez, hogy tudassa velünk, jól csináltuk, s elküldje hozzánk végre a Messiást. Küldje mihamarább!

*Kovács Kristóf rabbinövendék
cikke Yitzi Hurwitz írása
nyomán*

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8:00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 16:45: Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban)

Péntek: 13:00: Délutáni ima (a Keren Or-ban),

18:00 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8:45: Hetiszakasz-tanulás,

9:15: Reggeli ima, majd *Kidus*;

15:25: Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Péntek: 18:00: Tanulás,

18:30: *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Szombat: 9:15: Hetiszakasz a kabbala tükrében

10:00: Reggeli ima, majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

A villamosmérnök, aki a lelkekben gyűjt szikrát

Apámat *Chaim Mordechai Yitzhak HaKohérnek* hívták. Purim előtt egy héttel született, azért kapta ezt a nevet. Oroszországból jött Amerikába, egészen pontosan Postovból, egy kis Chábád-faluból.

Már gyerekkoromban hallottam a Chábádról. Apám vallásos ember volt, s habár sok zsinagógába járt Los Angelesben, ahol akkoriban laktunk, egyikben sem érezte magát maradéktalanul otthon. Mindig mondta, hogy a Chábád az egyetlen, amivel igazán azonosulni tud, ám akkoriban a Chábád még nem volt jelen a városban.

Emlékszem, apám mindig nagy tisztelettel beszélt az előző Rebbéről, Jozsef Jichák Schneersonról, szeretett volna vele találkozni, de ez sokáig lehetetlen volt, hiszen a Rebbe akkoriban még Európában élt. Aztán mikor 1940-ben Amerikába költözött, apám teljesen odáig volt az örömtől, s első dolga volt, hogy felhívja a Rebbe New York-i irodáját.

Mikor 1950-ben az előző Rebbe elhunyt, apám nagyon szomorú volt, s aggódott az egész lubavicsi mozgalom jövőjéért, hogy az vezető nélkül szét fog esni. Ekkor hallottunk csak róla, hogy esetleg a veje, Menachem Mendel Schneerson rabbi követheti őt, ő lehet a következő Rebbe, habár egy évig nem vette át a tisztséget az előző Rebbe halálát követően.

Nagyon keveset tudtunk róla, mindössze annyit, hogy fiatal, dinamikus és modern. Ez utóbbi nagyon vonzó volt benne, úgy éreztem, hogy talán ő lesz az én generációm embere.

Ekkoriban, 1952-ben a Los Angeles-i Városi Főiskolára jártam, eléggé eltávolodva a jiddiskájttól. Majd következett a koreai háború, s apám nagyon félt, hogy engem is a tengerentúlra küldenek az úgynevezett 1A besorolásom miatt. Egy nap azt mondta ne-

kem: „Len, mikor visszamész Brooklynba, hogy anyád rokonait meglátogasd, tenned kell még egy kitérőt. Elintézem, hogy megkapd a lubavicsi Rebbe áldását.”

Nem örültem, hogy Brooklynba kell mennem. Este tíz volt, mire megérkeztem a Chá-

sem volt kényelmetlen érzés, mert volt benne valami meleg, szeretetteljes is.

Apámról kezdett el kérdezni, meg akkori elfoglaltságaimról. „Főiskolára járok”, mondtam. „Mit tanulsz, mi akarsz lenni később?” „Szeretnék még tovább tanulni, és tanárként mes-

Len Weksler tanár a kaliforniai Carlsbadban, ahol tagja a Chábád közösségnek. Az interjút otthonában adta, 2010 augusztusában.

bád központba az Eastern Parkway 770 szám alá, és láttam, hogy vagy százan várároznak a Rebbére. Szerencsére azonban a többiek elé mehettem, tekintettel arra, hogy az én találkozási egy előre megszervezett dolog volt, a többiek meg spontán jöttek, csak hogy lássák a Rebbét – akárcsak néhány pillanat erejéig, vagy hogy kezet foghassanak vele.

Ezt követően egy homályosan világított szobába vezettek, és ott volt ő. Egészen rendkívüli élmény volt személyesen is találkozni vele. Már kiskoromtól kezdve hallottam apámtól a lubavicsi Rebbéről, az ő különleges szerepéről, és most itt ült előttem, teljes valójában.

Fekete kalapja volt, fekete, szénszínű szakállja. Volt valami a lényében, valami meghatározhatatlan fenség, ami körülöngte. Ám a lelebilincselőbb a tekintete volt. Annyira átható nézése volt, hogy az embernek már-már az volt az érzése, mint ha röntgeneznék. Ám ez még-

ter szintű diplomát szerezni.” „Nagyon helyes.” Majd hozzátette: „Én is jártam egyetemre.” „Hová?” „A Sorbonne-ra.”

Még ilyen! A Sorbonne, a világhírű párizsi egyetem! Hirtelesen nagyot nőtt a szememben. Majd arról kérdeztem, hogy mit tanult ott, gondoltam valami teológia-féleséget, de hamar jött a meglepő válasz: „Villamosmérnöknek tanultam. De manapság jobban szeretek az emberek lelkében szikrát gyűjtani.” Máig pontosan emlékszem ezen szavakra, és emlékezni fogok rájuk halálomig.

Majd mondta, hogy minden zsidónak vagy egy isteni lelke, mely olyan, mint egy elektromos szikra, mely sosem alszik ki, még akkor sem ha már nagyon eltávolodott a jiddiskájttól. Így, ha valakit vissza akarunk húzni a zsidó gyökereihez, fel kell erősítenünk ezt a szikrát. Mondta, hogy ez az amit ő csinál, ez az élete célja, hogy a zsidóságot fénnel töltsse meg, hogy minden zsidó megtalál-

ja, és felerősítse magában ezt a szikrát.

Óriási hatással volt rám, amit mondott. Éreztem, hogy ez az ember valahogy más, mint a többi, hogy különleges. És ekkor értettem meg azt is, hogy apám már előre tudta, hogy a Rebbe ilyen hatással lesz rám.

Mikor indultam haza, a Rebbe még kért tőlem egy dolgot, nevezetesen, hogy hozzak közelebb más zsidó fiatalokat is a jiddiskájthoz. Mondta, hogy nem érdekes, hogy ezt milyen módon érem el, de a fiatalok a bástyái az asszimiláció elleni küzdelemnek, így velük hangsúlyosan kell foglalkozni.

A Rebbe már akkoriban is világosan látta, hogy milyen gyorsan asszimilálódnak a zsidó fiatalok a főiskolákon. Engem is csak a vallásos neveltetésem óvott meg a teljes asszimilációtól annak idején.

Egy ponton véget ért a találkozásunk, de nem tudom megmondani, hogy pontosan miként, annyira a fellegekben jártam, annyira a hatása alá kerültem. Fantasztikusan éreztem magam.

Találkozásom a Rebbével, ez volt életem egyik csúcspontja.

Len Weksler

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján. Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:
www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség Nem vagyunk rabok

A bennünk élő vadállat gazdáai vagyunk, nem pedig a rabjai. Csak azért mert követelődik, még nem kell táplálnunk.

Tzvi Freeman a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

Kóser konyha

Lángos

tejes, tojásmentes

két és fél dl tej, vagy víz
egy kocka élesztő
60 dkg liszt

1 kk só

továbbá: liszt a nyújtáshoz,
olaj a sütéshez, tejföl,
reszelt sajt és fokhagyma
a tálaláshoz

Az élesztőt belemorzsoljuk a langyos tejbe vagy vízbe, egy kanál lisztet adunk hozzá, és felfuttatjuk. A lisztet tálba szitáljuk, hozzáadjuk a többi hozzávalót, és kissé ragadós, lágy tésztává dagasztjuk. Szükség szerint adjunk hozzá egy kevés vizet vagy lisztet. A meggyúrt tésztát letakarva duplájára kelesztjük, majd kb. 20 gombócot formázunk belőle. 20 percig kelesztjük. Széles serpenyőben kb. fél liter olajat forrósítunk, a gombócokat egyenként tenyérnyi nagyságúra húzogatjuk. Forró olajban, oldalanként 1-2 perc alatt aranybarnára sütjük, lecsöpögtetjük. Zúzott fokhagymával, tejföllel, reszelt sajttal tálaljuk. Ínyencek érlelt rokfort sajttal tehetik különlegesebbé.

Mivel az olajban való sütés nem tartozik a kenyérfélék normális elkészítési módjai közé, a lángosra *boré minéj mezonot* áldást mondunk, nem pedig *hámcocit*.

Hanukai készülődés Miskolcon

Az ősszel Miskolcra költözött lubavicsi küldöttek, *Fuchs Jehosua* rabbi, felesége, *Eszter* és gyermekeik gőzerővel készülnek a Hanukára. Részt vesznek a hitközség programjaiban és hanukai fánk sütést is terveznek.

Eszter novemberben női tanulókört indított, melynek második összejövetelén a Hanukáról tanultak a hölgyek. A kéthetente megrendezett tanuláson női perspektívából tanulnak az aktuális ünnepekről, illetve a sábatról – tudtuk meg Esztertől. Korábban ilyen, kifejezetten nőknek szóló kezdeményezés nem volt a városban, így a hitközség hölgytagjai nagy örömmel fogadták a kezdeményezést. „Második alkalommal már tizenhárman jöttek, tele lett az étkezőnk, alig hittem a szememnek.” – mesé-

li Eszter – „Hanukáról tanultunk alapismereteket, beszéltem a történetéről, szokásokról,

szabályokról”. A sokrétű beszélgetés után következett a meglepetés program: a *Fuchs házaspár* egy aromaterapeutát hívott meg vendégnek, aki hanuka kapcsán beszélt a különböző olajokról. Ezután a hölgyek kézkremit keverték, majd egy kézzel masszázst bemutatót is megnézhettek. A következő női tanuláson *Tu Bisvátról* lesz szó.

Eszter fia, *Benjámín Szukotkor* ismerkedett meg a miskolci *Kossuth Lajos Gimnázium*

um tanulóival, akik ellátogattak a zsinagógába is. Most *Benjámín* ment hozzájuk, és egy hittanóra keretében Hanukáról beszélgetett a 15-16 éves diákokkal. A gimnazisták érdeklődéssel hallgatták a Hanuka történetéről, a hanukia kinézetéről és a trenderliről tartott összefoglalót. Számos kérdést tettek

fel az ünneppel és más témákkal kapcsolatban, így pl. arra is kíváncsiak voltak, mi a jelentősége a pajesz növesztésének. A két találkozót *Ráckövesi Péter*, a miskolci hitközség tagja szervezte.

A rebbe útja Pétervárra – a haszidizmus újévére emlékszünk

1798-ban, szukkot félünnepén fegyveres katonák jelentek meg a lijádi-i *Snéur Zálmán* rabbi otthonánál, hogy letartóztassák a chábád haszid irányzatot megalapító rebbét. A rebbe, a bibliai tanácsot követve „elrejtette magát egy pillanatra”, és elrejtőzött a cár kopói elöl, akik így üres kézzel távoztak.

Ám később úgy döntött, nem fog ellenállni a letartóztatásnak. A döntést valószínűleg egyik legközelebbi haszidja, *Smuel Munkesz* rabbi hatására hozta meg, aki azzal érvelt: ha *Snéur Zálmán* rabbi valódi rebbe, akkor nincs mitől félnie – ha meg nem, akkor megérdemli a sorsát azért, hogy elbontott több ezer haszidot.

Így aztán, mikor szimchát tóra ünnepének másnapján újra

érte jöttek, a rebbe hagyta, hogy letartóztassák, és elfüggönyözött kocsiával, erős fegyveres kísérettel útnak indítsák Pétervár felé. A letartóztatás csütörtökön történt, így másnap a sábesz közeledtével a rebbe megkérte fogvatartóit, hogy szakítsák meg útjukat a szombat idejére.

Természetesen elutasították a kérését, ám hamarosan kénytelenek voltak revideálni nézetüket: először a kocsiút tört ketté, majd az egyik ló pusztult el váratlanul, végül az új lovak egyszerűen nem tudták az út közepéről elmozdítani a kocsit. Végül a szombatot az út melletti mezőn kellett tölteniük, ahova – a rebbe engedélyével – áttolták a kocsit.

A fenti történethez a hatodik lubavicsi rebbe, *Joszéf Jichák*

Schneerson rabbi a következő kommentárt fűzte: a rebbe utazása Pétervárra alátámasztja azt az állítást, miszerint ami egy cáddikkal történik – különösen, ha az illető a zsidók vezetője – az csak és kizárólag a cádik hozzájárulásával történhet. Minden cádik uralja a materiális dolgokat. Amit a Tóra mond a teremtett világról, az eldöntött: minden világi kérdés a Tóra uralma alá tartozik.

Snéur Zálmán rabbi 53 nappal később szabadult ki a fogságból. Ezt a napot, kizslév hó 19-ét (idén december 19.) a haszidizmus új éveként ünnepljük azóta is, mely napon világszerte összejöveteleken emlékeznek meg a chábád irányzat megalapítójáról.

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a *Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület* / Published weekly by *Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary*
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch** rabbi
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina**,
Dénes Anna, **Kovács Kristóf**
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

